

פ ר ו ט ו ק ו ל מס' 18/ד'

מישיבת ועדה הכלכלה שהתקיימה ביום ג',
בג' באדר ב' תשי"ט - 3.3.59 שעה 1100.

נוכחים:

- מ. אולמרט - היו"ר
- ב. אזניה
- מ. אונא
- י. אסא
- א. תלמי
- ע. איכילוב
- י. ניצני
- ש. דגני
- ש. פרלשטיין
- פ. פלקסר - מזכיר הוועדה

מוזמנים:

- מר וירשובסקי - משרד המשפטים
- מר נוימן - משרד החקלאות

סדר-היום - חוק המים.

היו"ר מ. אולמרט:

אני פותח את הישיבה.

הסתייגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף 8.

ע. איכילוב:

הסתייגותי היא בהגדרה להודעתו של שר החקלאות בישיבה שבה התנהל ויכוח על הגדרת הזכויות. השאלה היא אם יש סיפק בידיה של הוועדה לקבוע בענין זה עוד לפני שתפוזר הכנסת השלישית.

שר החקלאות בא בהצעה שאנו נסתפק בענין פנקס המים, ושהמצב הקיים של צריכת המים ואספקתו ירשם, ולא יהיה בכך דבר בקשר עם קביעת הגדרת המושג זכויות. דשמתי את הסתייגותי לכך, כי בסעיף 8 פסקה ב' המושג מאד מעורפל, הוא אינו מבטיח שפנקס המים ישמש התחלה של הגדרת זכויות. אני אומר שהרשום של פנקס המים אינו אומר שחוק קובע את הזכות. אם ירצו להגיד שלמי-י-אין זכות למים, זה צריך לעבור החלטה אחרת. כשמעידים במקרה מסוים, העדות אינה יכולה לשמש נגד המעיד. כאן נאמר שהרשום לא ישמש עודד נגדי מאדם הבא לבקש זכויות.

ב. אזניה:

ההבדל בין הנוסח של רוב חברי הוועדה לבין הנוסח של חבר-הכנסת איכילוב הוא: הנוסח לא נגמר על ידי פרסום הפרטים בפנקס המים, אלא מי שטוען שהפרטים אינם נכונים צריך להוכיח זאת. חבר-הכנסת איכילוב טוען שנציב המים יצטרך להוכיח מהו נכון ומה לא. יעמיד אותי היועץ המשפטי על טעותי, אם אנו כותבים את מעיף ב' לפי הנוסח של חבר-הכנסת איכילוב כאילו לא כתבנו דבר, כלומר, הפרטים הכתובים אינם שווים, ואם נציב המים רוצה משהו, שיבוא להוכיח אין לאף צד עזרה בזה שיש פנקס מים. אני שואל את חבר-הכנסת איכילוב פנקס מים זה למה הוא נחוץ? ואם נחוץ צריכה להיות לו הוכחה. אני מציע לדחות את הסתייגותו של חבר-הכנסת איכילוב.

הצבעה

הסתייגות חבר-הכנסת איכילוב - נפלה.

סעיף 9 - 10 - 11 - 12 - א ו ש ד.

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף 13.

ע. איכילוב:
בוועדה הועלתה הטענה שיש צורך לקבוע
אזורים. לא יתכן שהחוק לא יאמר מהו
האזור. אולי אי-אפשר לקבוע זאת בדיקנות, אבל החוק יכול לתת
הנחיות. הסתיגותי זו באה ונותנת הנחיות ברורות מה זה אזורים.
לפי שקולי נתתי את ההנחיה של שנים-עשר אזורים. יתכן שהוא משרד
החקלאות היה חושב שזה צריך להיות בחוק, היה מביא הצעה טובה משלי.

ח. אונא:
בדיון בוועדת המשנה השארתי לי
אפשרות להוסיף הצעה משלי. לא נראה
לי הפרוט של חבר-הכנסת איכילוב, כי הוא מדי רחב. אני חושב
שכדאי לציין את הכיוון שבו צריך ללכת בקשר לכמה אזורים.
קורא את הצעתו.

הי"ד מ. אולמרט:
ברצוני לעזוב את הנוסחה המקורית,
כי כל מה שנוסיף רק יקלקל ולא יתקן.
אנו לא יכולים לדעת מה תהיה התפתחות האזורים בכל מקרה ומקרה, ואין
אנו יכולים אף פעם להתאימם למציאות. המכסימום שאנו יכולים לעשות
הוא: שר החקלאות יקבע לאחר התייעצות במועצת המים את גבולות האזורים.
אני מבקש לקבל את סעיף 13 כפי שהוא מנוסח.

הצבעה

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב וחבר
הכנסת אונא - נפלה.

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף 13

ע. איכילוב:
אתחיל מסעיף 13. נניח שזרשם הפנקס
נרשמה צריכת המים, נקבעו הנורמות
ולאדם יש מטע הדריה בתחילת קיומו. בזמן שהחוק נכנס לתוקפו היתה
התצפיות מינימלית, אולם עם ההתפתחות צורך המטע יותר מים. אני
רושם הסתיגותי לשם בהירות, הוא אינו עומד בסתירה לשום דבר.

מר נוימן:
אנו אומרים שלבעל המטע יש היום זכות
לקבוע את כמות המים לכמה שנים.
יהודי אחר שאין לו מטע אין לו אותה זכות. חבר-הכנסת איכילוב,
אתה דואג למטע, אתה צריך לדאוג לא רק לפרדסן, אלא גם לכל יתר
היהודים. החוק דואג לזה והדבר מוסבר בסעיפים האחרים.

חברי הוועדה יראו שבסעיפים הבאים
ידובר על נורמה, שהיא כמות המים הנחוצה לדונם במלוא התפתחותו.

מ. אונא:
כיצד אתה פותר את השאלה שעם התפתחות
המטע עליך לספק כמות גדולה יותר
של מים?

מר נוימן:
כל דונם מטע שנוטעים היום איננו רק
בהסכמת הממשלה, והחוק מדבר רק על
נורמות.

ע. איכילוב:
הסכמת שיהיו מטעים, אולם ההבדל הוא
אם הם וחליה פעם לא יהיו מספיק מים,
הממשלה והמדינה יחליטו על גידול פחות ירקות או פחות בוטנים, אולם
אם זה מטע בראשית התפתחותו הוא צורך 100 קוב מים, וכשהוא גדל
צורך 400 קוב מה יהיה במקרה זה?

אני מציע שיזכו את ההצבעה מאחורי ולא
שמעתי את דעתו של חבר-הכנסת שודש.

ג. אגודת:

הי"ד מ. אנלמרט:
אולי המברי יספק אתכם. ישנה אי-הבנה
של חבר-הכנסת איכילוב. בשום סעיף
של החוק לא מדובר צדיין על נורמות וכמויות המים לגידול זה או אחר.
ישנה אפשרות אחת בלבד והיא חוזרת בפרק שני בסעיף 14, מדובר שם
שאם יובדו אזור הקיצוב ושאי שר החקלאות לספק את כמויות המים.
לפי דעתי סעיף 13 שייך לסעיף 11.

מ. אגודת:
סעיף 13 אמנם שייך לסעיף 11, אבל
יש בו רעיון. אני קובע נורמות
לתקופה מסוימת, ואחר כך אני חייב לשנותם בהתאם לצרכי החקלאות.
עצה הרעיון של חבר-הכנסת איכילוב הוא נכון. הנוסח שכתוב כאן
אינו נראה לי כל כך מוצלח.

א. תלמי:
מוכרחים לסמוך על שר החקלאות שהעדיפות
תקבע לפי הצרכים. אם המטעים
למשל יהיו מדובסחים בחוק למים, אני מבטיחה לכם שכל החקלאים יתחילו
לבטוע גם אם ינתן להם רשיון לכך ואם לא. יש מטע שמתישן זו נטיעה
חשובה, וגם לזה צריך לקבוע חוק. למשל מטע תפוחים או שזיפים מתישן
וכוונתיים למש אחר. נדמה לי שהחוק עונה על כך באמרו שיש סדר
עדיפות.

הי"ד מ. אנלמרט:
חבר-הכנסת איכילוב, אתה חייב ליהכים
סעיף 13 שייך לסעיף 11. החקלאים
מבדלים שיש להם, עובדים, תפוחים-עץ עם מים. שר החקלאות יודע שאפשר
לבדל זאת במחזות מים ללא נזק. יש לסמוך על מוסמים שיקבעו את
הנורמות לגבי צורת הענף.

א. איכילוב:
הכוונה היא שיקבעו את הנורמות. הרוב
החליט אין לקבוע זאת והיא תקבע את
כמות המים בהתחשבות עם צרכי הגידול. חברת-הכנסת תלמי אמרה בדבריה
שהייתה אם צריך לחדש את הפרדס, ומה שהיא העלתה כאן הוא נכון.

ישנה בעיה של מים, צריך להגיע לנורמות
מסוימות. ידוע לי היטב מה ההבדל בין השנה הראשונה והשנה החמישית
לגידול. אם קובעים את הנורמות צריך להבטיח 500 - 400 קוב לשנה.

מ. ברימן:
במדה ומדובר על קביעת נורמות אין ספק
שהטענה האומרת שצריך להתחשב במטע
במלוא פוריותו היא הצודקת, אולם לא על זה הויכוח עכשיו. הממשלה
אינה עושה תכנון קלאי ואינה יכולה להגיד שדונם פרדס הוא חשוב
מדונם ירקות. אם מדובר בנורמות ולא בתכנון קלאי, הנורמה תקח
בחשבון את מלוא התצרוכת של המטע.

מ. אגודת:
אני מציע נוסח כזה: זכות המים
למטע תחשב ותקבע לפי הנורמות
המינעדות למטע בהתאם לגילו.

ג. אגודת:
אני מתנגד לכל התוספת ואני מדוע.
או שהחוק מדריך את השר ואת מועצת
המים בקביעותיהם, ואז יש צורך לכתוב בקטלוג אין הוא ינהג לגבי
פרדסים זירקות בשנה החמישית, ואם אין נוהגים כך, אין אנו יכולים
לעשות יוצא מהכלל. אחת מהשתיים: או שנקבע פרטים, או שלא נקבע
שום פרט. אני מציע למחוק את ההצעה.

א. תלמי:
בסעיף 11 כתוב: שר החקלאות ושאי,
לאחר התייעצות במועצת המים לקבוע
נורמות לכמות המים, לתנאי הספקתם ולשימוש בהם במסגרת מטרת המים.
במסגרת מטרת המים, זאת אומרת השימוש במים.

היו"ר מ. אולמרט:
מטרת המים פרושו השימוש במים במטעים
כי זה איננו מתקבל על הדעת שמומחים
יספקו לפרדס 300 קוב מים כשהוא זקוק ל-500 קוב מים. אני מבקש
שלא נסתגל בוברים ונקבל את סעיף 11 כפי שהוא ונדחה את סעיף 13ב.

הצבעה

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף
113 - נפלה.

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף 113א:

ע. איכילוב:
כתבתי הסתיגותי מאחר ורק במקרה של חוסר
מים יכולה להיות הגבלה בהספקה, אם
לא, הזכות למים יכולה להניתן לכל אדם העוסק בחקלאות.

הצבעה

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף
113א - נפלה.

הסתיגות חבר-הכנסת אולמרט לסעיף 14:

היו"ר מ. אולמרט:
במקרה זה המצב הוא קצת אחרת. שר
החקלאות צריך להחליט מה עדיף על מה.
במקרה של חוסר מים יסבול פרדס אם יקבל 200 קוב פחות, אולם כמות המים
הנ"תנת לתקלאי תאוזן בגידולים שונים. מדובר שלשר החקלאות תהיה
עדיפות לגבי שימושים שונים. אני מוכן לוותר על המלים באשור וועדת
הכלכלה של הכנסת, והדבר ישאר בסמכותה של מועצת המים.

מר גויסמן:
שר החקלאות מתנגד לומר לגבי שמושים
שונים.

היו"ר מ. אולמרט:
מי היה אם כן בעד החוק הזה?

מר גויסמן:
היות ואנו חושבים שלא הק בגלל הבצורת
יש להבטיח בכל התנאים פרדס של 100
דונם. השר איננו רוצה להיות קשור בכך ולהבטיח את הפרדסן ולא את
הירקן. זה לא צריך להיות באופן אוטומטי מובטח. בשנת בצורת זו
גילה השר שלא צריך להגיד בפרוש לגבי שמושים שונים.

ע. איכילוב:
בהסתיגות של חבר-הכנסת אולמרט היתה
ההגנה של הכנסת לקבוע החלטות לגבי
השימושים, כן לגדל בוטנים וירקות או לא. הכוונה היתה שגם הכנסת
מתערבת בהכרעה אם לסגור את בריכות המים.

היו"ר מ. אולמרט:
אני חושב שהשר לא יתנגד לתוספת
שימושים.

הצבעה:

הסתיגות חבר-הכנסת איכילוב לסעיף 14 -
נתקבלה.